

**Základní škola Most, Rozmarýnová 1692
příspěvková organizace**

Metodik rizikového chování

2019/2020



14. ZÁKLADNÍ ŠKOLA
ROZMARÝNOVÁ

Nižší stupeň: Mgr. Petra Haubnerová

Vyšší stupeň: Eva Stanková

1. ÚVOD

Základním principem preventivní strategie na škole je osvojování základních kompetencí v oblasti zdravého životního stylu a prevence a rozvoj dovedností, které vedou u dětí a mládeže k odmítání všech druhů sebedestruktivního chování, projevů agresivity a porušování zákona.

Za obzvláště důležitou oblast považujeme prohlubování komunikačních dovedností mezi učitelem, rodičem a žákem, posilování sebevědomí, sebeúcty a vzájemné úcty, řešení konfliktů, překonávání překážek, boj proti nudě.

Program je zaměřený na všechny oblasti rizikového chování dětí na základní škole. Vede ho paní učitelka Stanková se skupinou žáků vyššího stupně s názvem PEEŘI. Připravují výukové programy a akce. Do svých programů se snaží zapojit všechny ročníky napříč předměty a školou. Celý program se nazývá SOUZNĚNÍ. V letošním roce budou PEEŘI vydávat časopis, který bude vycházet 1x měsíčně.

2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Jsme úplnou (plně organizovanou a velmi velkou) školou s 1. až 9. postupným ročníkem. V roce 2014 oslavila 40 let svého působení. Od počátku své existence patří ke školám s největším počtem žáků v Mostě a tuto vlastnost si uchovává dodnes. Navštěvují ji děti z celého Mostu

i z přilehlých obcí. Vzdělává se zde celkem cca 700 - 800 žáků, průměrná naplněnost tříd je 24 žáků. Na I. stupni se vzdělává cca 400 žáků, na II. stupni cca 300 žáků. Celková kapacita školy je 1000 žáků.

Nacházíme se uprostřed sídliště, okolí školy je plné zeleně. V těsné blízkosti školy jsou zastávky nejdůležitějších linek městské hromadné dopravy a tím je umožněno snadné cestování po celém městě.

Žáci dochází z blízkého, dalekého, ale i vzdáleného okolí. Dopravují pěšky i osobními auty rodičů. Žáci - cizí státní příslušníci tvoří necelých pět procent. Škola je připravena integrovat žáka s jakýmkoliv tělesným handicapem, pracujeme na bezbariérovosti celé budovy. Integrujeme i děti zdravotně handicapované, děti se specifickými poruchami učení a chování, i děti psychiatricky diagnostikované. Na naší škole vytváříme takové výchovně-vzdělávací podmínky, aby každý žák mohl rozvíjet svoje znalosti, dovednosti i svůj talent. Tento záměr

prolíná všemi vzdělávacími předměty. Žáci naší školy se účastní mnoha humanitních, přírodovědných i sportovních soutěží a olympiád, ať už jsou organizovány naší školou nebo jinými školami. Velmi často dosahují vynikajících výsledků. Klademe také velký důraz na správný životní styl. Škola také poskytuje nadstandardní podmínky pro vzdělávání jazykově nadaných žáků. Pro tyto žáky jsou vytvářeny třídy s rozšířenou výukou jazyků (vždy po jedné třídě od třetího do devátého ročníku). V posledních letech vzděláváme i děti cizích státních příslušníků. Máme dobré zkušenosti s integrací dětí s poruchami učení a s nápravami poruch řeči, ale i se vzděláváním dětí s jiným zdravotním postižením. Veškerá činnost na naší škole směřuje k tomu, aby každý žák byl schopen se co nejlépe uplatnit ve svém povolání i ve společnosti.

Jedná se o úplnou školu i se školní družinou a zařízením školního stravování. Jídelna se nachází v budově školy. Vyučování probíhá pouze v českém jazyce. Škola se nachází v jedné budově. Ve venkovním areálu se nachází oplocený komplex budov a sportovní hřiště. Bezbariérový přístup je zajištěn částečně, jen v některých budovách. Pro trávení volného času je k dispozici zahrada, hřiště, herna, knihovna. Žáci se převlékají v šatnách. Škola disponuje následujícími odbornými učebnami: biologie, cizích jazyků, fyziky, hudební výchovy, chemie, ICT, praktického vyučování, tělocvičny, výtvarné výchovy. Učitelé mají k dispozici následující odborné kabinety: biologie, cizích jazyků, fyziky, hudební výchovy, chemie, tělesné výchovy, výtvarné výchovy, a zeměpisu. Škola úzce spolupracuje s externími specialisty. Jedná se o profesní specialisty (supervize manažerských postupů, organizace výuky, hospodaření školy). Při škole funguje PEER klub. Škola dále nabízí široký sortiment mimoškolních aktivit (zájmových útvarů), kterou vedou učitelé ZŠ.

3. SOUČASNÉ PROBLÉMY

Problémovou oblastí zůstávají i nadále návykové látky – cigarety, elektronické cigarety, alkohol, dále pak vandalismus a případy šikany nebo kyberšikany. Největším problémem i nadále zůstává záškoláctví a skryté záškoláctví. I v letošním roce se budeme snažit tento jev co nejvíce odhalovat a směřovat k němu aktivity v oblasti prevence k dané problematice.

4. CÍLE MINIMÁLNÍHO PREVENTIVNÍHO PROGRAMU DLOUHODOBÉ CÍLE

- Prevence šikany – práce s ohroženými jedinci (agresor – oběť)
- Prevence záškoláctví a skrytého záškoláctví

- Výchova ke zdravému životnímu stylu
- Rozvoj etického a právního vědomí
- Výchova k odpovědnosti za zdraví své i ostatních
- Vytváření eticky hodnotných postojů a způsobů chování
- Snaha o změnu postoje u dětí, které již s drogou do kontaktu přišly
- Zvyšování odolnosti dětí vůči droze
- Sexuální výchova (bezpečný sex)
- Rozvoj schopnosti správné komunikace
- Zkvalitňování mezilidských vztahů
- Výchova k samostatnosti
- Snaha o kladné sebepřijetí u dětí a rozvoj schopnosti mít sám sebe rád
- Upevňování důvěrného vztahu mezi pedagogy a žáky
- Vhodné trávení volného času
- Metodická a informační pomoc pedagogům
- Navázání vztahu rodiče – pedagog – škola
- Další vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti prevence
- Vzájemná propojenost a návaznost dílčích projektů
- Zapojení všech pedagogických pracovníků (včetně školní družiny)
- Získat a zapojit co nejvíce žáků
- Spolupracovat se státními institucemi MěP Most, PPP Mostě, HZS Ústeckého kraje a neziskovými organizacemi Člověk v tísni

STŘEDNĚDOBÉ CÍLE

- Mapování třídních vztahů za pomoci TU.
- Pokračovat v třídnických přestávkách, hodinách a sebehodnocení dětí.

- Spolupracovat s výchovnou poradkyní a zaměřit se na žáky s poruchami učení a chování, u kterých hrozí zvýšené riziko výskytu sociálně – patologických jevů (žák, který má problémy v učení, může sklouznout k nežádoucímu chování).
- Posílit čtenářskou, finanční, občanskou a sociální gramotnost.

KRÁTKODOBÉ CÍLE

- Uskutečnit plánované akce v rámci programu aktivit prevence na škole.
- Uskutečnit tuzemské i zahraniční výlety a delší výjezdy.
- Zlepšit informovanost rodičů o aktivitách v rámci prevence na škole (E-ŽK, předávání informací na třídních schůzkách).

5. METODY PRÁCE A PROSTŘEDKY K REALIZACI MPP

- Žáci, kteří se dostanou do, pro ně, bezvýhodné situace, mohou využít anonymní schránku důvěry, která je umístěna vedle klubovny Metodika rizikového chování.
- Metodická pomoc pedagogům.
- Celoškolní program Souznění .
- Volnočasové aktivity – vhodné trávení volného času našich žáků. Rozdělujeme kroužky na sportovní, výtvarné, jazykové, hudební a počítačové.
- Uspořádat aktivity pro rodiče – besídky a vystoupení žáků 1. i 2. stupně, vánoční a velikonoční dílny.

6. PREVENCE NA 1. A 2. STUPNI

Primární prevenci na prvním stupni má na starosti třídní učitel. S jednotlivými tématy se děti setkávají v předmětu Prvouka, Přírodověda, Vlastivěda, Čtení a Sloh. Při výuce lze využít různých metod, např. výklad, předávání informací, samostatná práce, skupinová práce, projektové vyučování, dramatická výchova nebo využití literatury z oblasti primární prevence vhodná k danému věku žáků.

Zaměření na mladší školní věk – navozování příznivého psychosociálního klimatu ve třídě, osvojování a upevňování základních návyků v rámci – hygiena, životospráva, sdělení

základních informací z oblasti prevence experimentování s alkoholem a cigaretami, základy etické výchovy, zaměření pozornosti na včasné odhalování specifických poruch učení nebo i jiných postižení, včasné diagnostikování problémů v třídních kolektivech, návštěvy filmových a divadelních představení, koncertů, besed, apod. Účast v soutěžích výtvarných, sportovních, zdravotnických, dopravních, atd.

Práce na druhém stupni je velmi náročná na koordinaci, důležitá je, aby byla probrána všechna témata, ale nedocházelo k jejich překrývání a přesycení žáků informacemi. S tématy z oblasti prevence se pracuje v předmětech Občanská a Rodinná výchova, Přírodopis, Chemie, Dějepis, Český jazyk a Literatura.

K práci s tématy lze využít metod výkladu, samostatné práce, práce s médii, projektové vyučování, skupinová práce, hraní rolí, práce s materiálem, besed, přednášek.

7. ÚKOLY A ČINNOST UČITELŮ A DALŠÍCH PEDAGOGICKÝCH PRACOVNÍKŮ

- Včasná diagnostika a intervence při riziku vzniku rizikového chování a kooperace s odborníky při jejich řešení.
- Věnování pozornosti problematickým skupinám žáků nebo jednotlivcům, odhalování projevů asociálního chování mezi žáky.
- Sledovat často opakující se krátkodobé absence žáků – prevence záškoláctví.
- Spolupráce s rodiči žáků s tendencemi vyhýbat se školní docházce.
- Shromažďování a zpřístupňování materiálů pro pedagogický sbor.
- Zapojení vedení školy i kolegů do tohoto programu.

8. AKTIVITY PRO ŽÁKY

- Výchova k odpovědnosti za zdraví své a ostatních.
- Vytváření eticky hodnotných postojů a způsobů chování.
- Zaměření pozornosti na projekty prevence záškoláctví a skrytého záškoláctví, drogových závislostí, konzumace alkoholu, vandalismu, rasismu, násilí, komerčního sexuálního zneužívání apod.

- Věnovat nadále zvýšenou pozornost prevenci kouření – osvěta v rámci Občanské a Rodinné výchovy a třídnických hodin.
- Dovednost volby správné životosprávy – poruchy příjmu potravy – mentální anorexie a bulimie.
- Akce zaměřené na práci s národnostními menšinami směřující k potlačení rasismu a xenofobie.
- Zvyšování příznivého klimatu ve třídních kolektivech formou organizování výletů, exkurzí, ŠvP, tuzemských, ale i zahraničních zájezdů, lyžařského výcvikového kurzu.
- Organizování akcí směřujících k oživení klimatu ve škole a zábavnou formou zpříjemnění školního prostředí.
- Účast v literárních, vzdělávacích, sportovních a jiných soutěžích.
- Výchova k ekologii.

Jednorázové akce

Střední odborné učiliště ve Velebudicích

Exkurze na ÚP Most

Návštěva středních škol dle výběru žáků

Prezentace středních škol během druhých schůzek pro rodiče a v rámci výuky

Divadelní představení

Filmová představení, 3D kino

Taneční představení

Koncerty, muzikály

Sportovní a vzdělávací akce

Projekty školy

Finanční gramotnost

Projektový den - Evropský den jazyků

Projekt Souznění

Sportovní projekty

Projekt s firmou HAPPY SNACK – mléčné výrobky a ovoce, zelenina do škol

Vánoční dílna

Velikonoční dílna

Projektový den PEERŮ – Den dětí

9. SPOLUPRÁCE S OSTATNÍMI ORGANIZACEMI

Pedagogicko psychologická poradna v Mostě

DYÁDA v Mostě

Městská policie v Mostě

HZS Ústeckého kraje

OHES Most

Policie ČR

10. METODICKÉ DOKUMENTY, LEGISLATIVA

Realizace Minimálního preventivního programu vychází z těchto dokumentů:

1. Metodický pokyn MŠMT k **prevenci a řešení šikanování žáků škol a školských zařízení** Čj.:28275/2000 – 22
2. Metodický pokyn MŠMT ČR Čj.:10194/2002 k **jednotnému postupu školy v uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví**
3. Metodický pokyn MŠMT ČR Čj.:14423/99-22 k **výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance**
4. Metodický pokyn MŠMT ČR Čj.:29159/2001-26 k **zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí a žáků ve školách a školských zařízeních**
5. **Strategie prevence rizikového chování u dětí a mládeže** v působnosti resortu MŠMT na období 2009 – 2013, jehož součástí je Metodický pokyn ministra školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci rizikového chování u dětí a mládeže
6. Metodický pokyn MŠMT ČR Čj.:14 514/2000-51 k **prevenci sociálně patologických jevů u dětí a mládeže**
7. Metodický pokyn MŠMT ČR Čj.:25884 ke **spolupráci předškolních zařízení, škol a školských zařízení s Policií ČR při prevenci a při vyšetřování kriminality dětí a mládeže a kriminality na dětech a mládeži**
8. Vnitřní směrnice „Školní řád“

11. PLÁN ŠKOLNÍHO METODIKA RIZIKOVÉHO CHOVÁNÍ PRO ŠKOLNÍ ROK 2019/2020

CÍL

Cílem minimálního preventivního programu naší školy je zvýšit odolnost dětí a mládeže vůči rizikovému chování a snížit rizika a vlivy, které narušují zdravý rozvoj osobnosti. Preventivní program respektuje věk a osobnostní zvláštnosti žáků.

PRIORITY PROGRAMU PREVENCE PRO ŠKOLNÍ ROK 2019/2020

1. V rámci prevence se plán pro tento školní rok zaměřuje především na návykové látky – tabák, elektronické cigarety, alkohol.
2. Dalším velkým problémem k řešení pro tento školní rok je záškoláctví a skryté záškoláctví, vandalismus a lhaní.
3. Nemalou pozornost budou pedagogové věnovat také šikaně a nástrahám internetu – kyberšikaně.

DALŠÍ OBLASTI PREVENCE NA ŠKOLE

1. Osobnostní rozvoj žáků směrem k budování sebeúcty, sebedůvěry a vlastní zodpovědnosti.
2. Otevřené vztahy, důvěru v pracovníky školy a ochotu řešit vlastní problémy.
3. Zdravý životní styl spojený se zdravou výživou, sportem, aktivitou, smysluplnou zájmovou činností.
4. Získávání a zpracování informací v závislosti na kouření, alkoholu, drogách, gamblerství, šikanování.
5. Zapojení žáků do všech aktivit tak, aby sami sledovali dění ve škole, snažili se potlačit nepříznivé vlivy a řešili problémové situace.
6. Vlastní aktivitu žáků ve vztahu k protidrogové prevenci.
7. Zvýšenou pozornost rizikovým skupinám žáků.
8. Spolupráce s rodiči.

PLÁN JE REALIZOVÁN

1. Ve výuce – zejména v předmětech prvouka, vlastivěda, přírodověda, občanská výchova, rodinná výchova, tělesná výchova, pracovní činnosti, chemie, přírodopis a při třídnických chvilkách.
2. Při školních aktivitách – školní družina, školní výlety a akce pořádané školou, exkurze, besedy, přednášky a mimoškolní aktivity (zájmové útvary).

3. Při konzultacích a setkáních s rodiči – třídní schůzky či individuální pohovory.
4. Předávání informací pedagogickému sboru a poskytování pomoci dle potřeby.

PLÁN AKCÍ ŠKOLNÍHO METODIKA RIZIKOVÉHO CHOVÁNÍ

1. Poučení žáků o postupech školy při výskytu návykových látek a výskytu šikany.
2. Úprava a realizace Minimálního preventivního programu.
3. Začlenění témat do jednotlivých předmětů.
4. Preventivní práce ve spolupráci s třídními učiteli a ostatními učiteli.
5. Organizace výchovně vzdělávacích akcí pro žáky.
6. Vyhledávání rizikových projevů chování u žáků a jejich řešení.
7. Spolupráce s rodiči a s organizacemi, které se zabývají danou problematikou.
8. Další vzdělávání metodiků rizikového chování (NIDV, metodické semináře v PPP), získávání a shromažďování nových informací, právních předpisů a jejich předání žákům a dalším vyučujícím, aktualizace databáze spolupracovníků školy pro oblast rizikového chování.
9. Vést monitoring rizikového chování (spolupráce s výchovnou poradkyní a třídními učiteli), následné šetření a poskytování poradenských služeb zákonným zástupcům.

V Mostě dne 23.9.2019

Mgr. Petra Haubnerová a Eva Stanková